

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 189 (2751) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Fordulóponthoz érkezett az iráni helyzet

Számítani lehet az angol-szovjet betörésre. Megtörténtek az intézkedések az iráni brit és szovjet állampolgárok biztonságba helyezésére. — Leningrád végsőkig való védelmezésére szólította fel Vorosilov a város lakosságát

A Roosevel-Churchill találkozó eredményeként brit birodalmi értekezlet ül össze Londonban

Londonból jelentik: (B. T.) Iránban a helyzet ugylátszik fordulópont-hoz érkezett.

Számítani lehet arra, hogy Anglia és a Szovjetunió támadólag lép fel Iránnal szemben.

Ezt megerősíti egy teheráni jelentés, mely a következőket tartalmazza: Az iráni válság a legközelebbi 48 órában eléri a telőpontját, mivel a brit-szovjet jegyzék kívánságainak teljesítése határidőhöz volt kötve. A jelentés úgy tudja, hogy a brit és szovjet állampolgárok biztonságba helyezésére intézkedéseket tettek, nehogy bajuk történjék abban az eset-

ben, ha az iráni kormány nem teszi meg azokat a lépéseket, amelyeket Anglia és a Szovjet felfogása szerint semlegességének biztosítására meg kell tennie.

Tuniszból jelentik: (NTI) Damaszkuszról jelentik, hogy indiai és ausztráliai csapaterősítések, valamint gépesített harciszekők érkeztek Baszarába. A csapaterősítéseket és hadianyagot észak felé szállították. A szíriai és libanoni repülőterekre ujabban igen sok észak-amerikai eredetű repülőgép érkezett. Felderítő és vadászgépek cirkálnak Szíria és Libanon területe felett. (MTI)

Washingtonból jelenti a Német TI: A szövetségi kölcsönügyek igazgatója kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya kész kölcsönrel támogatni a Szovjetunió amerikai hadianyagvásárlásait abban az esetben, ha a Szovjet pénzforrásai már kimerültek. (MTI.)

Tokióból jelenti a Német TI: A

Tokio Nishi-Nishi bangkoki jelentése szerint az Egyesült Államok nagymértékben csökkentette a Thaiföld felé irányuló olajszállítást, hogy nyomást gyakoroljon Thaiföldre. Egyidejűleg Holland-Indiát is kényszerítették a Thaiföld felé irányuló olajszállítás beszüntetésére. (MTI.)

Növekvő felháborodás Japanban a Vladivosztokba irányuló amerikai fegyverszállítások miatt

Tokióból jelenti a Német TI: Az egész japán népben, valamint a japán kormányban nagy felháborodást váltott ki az a tény, hogy Japán vízi útvonalain keresztül amerikai hadianyagot szállítanak Vladivosztokba. Az ország különböző köreiből azt követelik hogy

mivel a hajók japán útvonalakon haladnak keresztül, japán részről is hozzanak megfelelő rendszabályokat.

A japán nép érdeklődése rendkívül nagy e kérdés iránt. Japán, mint a Távolkelet vezető hatalma nem nézheti közömbösen a Távolkeleten egyre erősödő fegyverkezést, bármilyen formában is történik az. Angliának és az Egyesült Államoknak a Szovjetunió számára a Csendes-óceánon keresztül eljuttatott segélynyújtása az európai háborúnak a Távolkeletre való kiterjesztését jelenti. (MTI.)

Állandóan bombázzák a német stukák Budjenni tábornagy hátráló csapatait

Helsinki-ből jelentik: (NTI) Vorosilov felszólította csütörtökön a kora reggeli órákban a rádió keresztül Leningrád lakosságát, hogy egy emberként álljanak talpra a város megvédésére. Mindenekelőtt a hadianyag termelésének fokozása szükséges. A tábornagy végül éberségre és könnyőrelenségre szólította fel a lakosokat a gyávák és szabotálók ellen. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) A londoni rádió a dél-ukrajnai hadi-

helyzettel kapcsolatban bevallja, hogy Budjenni tábornagy hátráló csapatait a német zuhanóbombázók állandóan támadják. A támadások messze felülmúlják a dünkircheni bombatámadásokat.

Berlinből jelentik: (NTI) A csütörtökön virradó éjjel néhány szovjet gép kelet felől előre és tervszerűen körözött német terület felett. A válogatás nélkül ledobott bombák nem okoztak említésre méltó kárt. (MTI)

Odessza újabb súlyos légitámadást élt át

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda jelenti, német harci gépek augusztus 20-án ismét támadást intéztek Odessza kikötője ellen. Elsüllyesztettek egy hatezer tonnás szovjet kereskedelmi hajót és megromgáltak egy másik hatezer tonnás hajót, valamint egy ötezer tonnás hajót. Sok bombatalálat érte a rakpartot, amelyen szovjet csapatok várak elszállításra. A bolsevikiek igen nagy veszteséget szenvedtek. A támadás következtében nagymennyiségű hadianyag pusztult el. (MTI)

Berlinből jelenti a Német TI: Német harci gépek csütörtökön virradólag katonai célpontokat támadtak a Szezei csatornában. (MTI.)

Zürichből jelenti a Bud. Tud.: A Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítójának jelentése szerint Roosevel és Churchill személyes megbeszélésének eredményeként brit birodalmi konferenciát hívnak össze Londonban. A konferencia összehívását Churchill már rég óta tervezte, de ez Kanada magatartása miatt megvalósíthatatlan volt. Ugylátszik, ezeket a nehézségeket most az atlanti-óceáni találkozóon sikerült elhárítani.

Londonból jelenti a Reuter: Mackenzie King kanadai miniszterelnök csütörtökön reggel Londonba érkezett. (MTI.)

Madridból jelenti a Német TI: Az Informazione fejtűnést keltő cikkben közli a lap helyettes szerkesztőjének Göbbels birodalmi miniszterrel folytatott beszélgetését.

— Az angolok azt állítják, hogy megnyerik a háborút, mivel a gazdasági tartalékaik nagyobbak, mint a Birodalomé — jegyzi meg a spanyol újságíró.
— Hogyan hiheti Anglia — hangzott Göbbels válasza, — hogy a háborút gazdasági fölényrel megnyeri, amikor korlátlanul csak a brit sziget természetével rendelkezik. Az Egyesült Államok szállítmányai a német tengeralattjáróknak és repülőgépeknek vannak kiszolgáltatva. Ugyanez áll a birodalom minden részéből Anglia felé irányuló szállítmányokra.

Arra a kérdésre vajjon igaz-e hogy Anglia a légitámadásokkal két arcvonalas háborúra kényszerítette a Német Birodalmat, a miniszter így válaszolt:

— Arcvonalról csak szárazföldön lehet beszélni. Tengeren és levegőben nem. Ha mi is magunkévá tesszük ezt az angol jelfogást, azt mondhatjuk, hogy az angoloknak tucatszámú arcvonalon kell harcolniuk. Hamis tehát az a brit állítás, hogy a Német Birodalomnak két arcvonalon kell háborúskodnia. Az angolok akkor is intéznének légitámadásokat Németország ellen, ha nem állna háborúban a Szovjetunióval. A háború a Szovjetunióval szükséges volt és el fog jönni az a nap, amikor az angoloknak meg kell bűnhődniük a Németország elleni támadásokért.

Arra a kérdésre, hogy van-e Stalín-

vonat, vagy nincs, kijelentette, hogy a Stalin-vonal létezésének cáfolata annak a brit hazugság-hadjáratnak a tartozéka, amelyről végtelen sok példát lehet felhozni. Allitások szerint a szovjet repülők több ezer tonna bombát dobtak Berinre. Ha több ezer tonnáról van szó, annak legalább két vagy három ezernek kell lennie. Mivel pedig egy bombázógép ilyen hosszú úton csak egy tonnát vihet magával, három ezer gépnek kellett Berlin fölé repülnie. Az igazság ezzel szemben az, hogy három bombázónak sikerült Berlinre elérnie. Ezeknek sem egyszerűen.

A birodalmi miniszter ezután az Egyesült Államok és Ibero-Amerika viszonyával foglalkozott.

Ha Roosevelt — úgymond — beavatkozási álláspontot helyezkedik, azt nem a Churchill iránt érzett rokonszemből teszi, hanem azért, hogy Amerika jó üzletet csináljon. Ez a jellegzetes kapitalista, demokrata és liberális jelenség. Roosevelt politikai és gazdasági támaszpontokat akar hatalmába keríteni. Hogy ez fog-e sikerülni, attól függ, hogy a délamerikai államok vissza tudják-e utasítani a propaganda-meséket a hatodik hadosztály létezéséről. Ellenkező esetben az a veszély fenyegeti őket, hogy az Egyesült Államok gyarmataivá válnak.

Erős népek nincs szüksége hazug hírverésre.

A brit propagandáról szólva a miniszter kijelentette, hogy az a lehető legrosszabbul működik. Az angol propaganda olyan sok hazugságot termel, hogy a Német Birodalom felszabadult a cselekedetei kötelezettsége alól.

Megemlékezett a Szmolenszk-kel kapcsolatos angol hírekről. Néhány újságíró Szmolenszkbe küldése elég volt a hírek megafolására. Erős népeknek nincs szükségük ilyen eszközökre. (MTI.)

Előléptetés és kinevezés a városházán

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszter Klemens Rezső tanácsnokot, a gazdasági ügyosztály vezetőjét a VI. fizetési osztály II. fokozatába előléptette, dr. Páris Vilmos aradi menekült ügyvéd, budapesti lakost, a nagyvárad városházához VIII. fizetési osztályba tisztiügyésznek osztotta be.

Megérkezett Rómába az új magyar követ

Rómából jelentik: (MTI) Mária-sy József, az új magyar követ megérkezett Rómába.

Vichy magatartásától függ, hogy szabadonbocsátanak-e még további francia foglyokat

Zürichből jelentik: (B. T.) A Párizsban megjelenő Pariser Zeitung beszélgetést közöl Fleier Rudoiffal, aki követi minőségben Abetz párizsi német nagykövet mellé van beosztva. Fleier kijelentette, hogy a százezer francia hadifogoly jelenleg folyamatban lévő szabadonbocsátása után Franciaországnak Németországgal szemben követendő politikájától függ, hogy további szabadonbocsátások lesznek-e vagy sem. (MTI)

A gazdasági akadémiákon 160 ösztöndíjat létesített a kormány

A földművelésügyi miniszter a gazdasági szakoktatási intézmények tanári személyzetének kiképzése és utánpótlása érdekében a négy gazdasági akadémián 160 darab, részben évi 1000, részben évi 500 pengős ösztöndíjat rendszeresített. Ezek az ösztöndíjak első alkalommal a most kezdődő tanév elején kerülnek kiosztásra. Pályázhatnak azok a gazdasági tanári pályára készülő hallgatók, kik a gazdasági akadémiák bármelyik évfolyamára iratkoznak be. Kötelezőnek kell magukat a szülők által is megerősített nyilatkozatban, hogy az akadémia elvégzése után valamely gazdasági szakoktatási intézményben tanári minőségben annyiszor két évi szolgálatot teljesítenek, ahány évig

az ösztöndíjat élvezték. Ha a tanári vizsgát nem tennék le, vagy a kötelezésben vállalt tanári szolgálatot nem teljesítik, úgy az ösztöndíjat kötelesek 60 napon belül egy összegben

Ünnepélyes körülmények között, József királyi herceg jelenlétében avatták fel Szaniszlón a Hősök emlékművét és az országzászlót

Szaniszló. Saját tud. Szent István-napján délután 4 órakor ünnepélyes keretek között avatták fel Szaniszlón

visszafizetni. Előnyben részesülnek azok, akik gazdaszülőktől származnak, továbbá a gazdaszültek és közszolgálati alkalmazottak gyermekei. A pályázati határidő szeptember 15. A kérvényeket a földművelésügyi miniszterhez címezve annál a gazdasági akadémiánál kell a szükséges okmányokkal felszerelve benyújtani, amelynek kötelekébe lép vagy tartozik a hallgató. (Magy. Tud.)

Szent István napja Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Huszonkét hosszú esztendő után ismét szabadon ünnepelhettük meg Szent István napját. Ragyogóan szép, felhőtlen nyári nap kedvezett a magyar ünnepnek és a Székelyházba már kora reggel díszmagyarruhás nők, férfiak serege sietett, hogy ott lehessenek a főpapi misén. amelyet ezúttal Fiedler István püspök celebrált fényes kísérettel. Az ünnepi misén megjelentek vitéz Góthay Béla tábornok vezetésével a tisztikar, dr. Cziffra Kálmán főispánnal és dr. Gyöngyössi István táblai főügyessel élükön a vármegye, a törvényszék és ítélőtábla tisztviselői kara, dr. Gyapay László alpolgármesterrel élükön a városi tisztviselők, aztán a rendőrség, a posta és a vasút tisztviselői és altisztjai kara. Ünnepi mise volt a többi templomokban is és a déli órákban tündökölt a Bémer-tér, a fő-utca a sok szép magyarruhás nőtől férfítől.

Nagyon sokan otthon hallgatták a rádióon keresztül a budapesti ünnepségek közvetítését. Hosszú időn át tilos volt ez is, szigoranca-ügynőkök ólálkodtak a magyar ablakok alatt és jaj volt annak akinek lakásából kihallatszott a szentbeszéd vagy a Himnusz.

A felszabadult Várad felszabadultán ünnepelt és még a villamoskocsikat is kis nemzetiszínű zászlók díszítették.

Délben 12 órakor lélekemelően

A lakásrekvirálási jog kiterjesztését kérte dr. Gyapay László helyettes polgármester a belügyminisztériumtól

Sürgősen megoldják a nagyvárad lakáshiány ügyét

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad nagy lakáshiányra való tekintettel dr. Gyapay László helyettes polgármester telefonon megkérte a belügyminisztériumot, hogy a nem lakott lakásokra vonatkozó rekvirálási jogot sürgősen terjesszék ki Nagyváradra is.

Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy az idehelyezett katonai és polgári

szép ünnepség volt az Országzászló előtt. Mintegy 200 tagú impozáns menet érkezett az Országzászló elé, mely előtt a nagyvárad Székely Egyesület egyik tagja székely népviseletben vitte a nemzeti zászlót. A zárt sorokban felvonuló székely nők és férfiak koszorút helyeztek az Országzászló elé, aztán elénekelték a Himnuszot, majd a magyar Híszkegyet és a Székely Himnuszot. Az

Szent István napján üdvözlő táviratokat küldtek a Kormányzónak és a miniszterelnöknek Hitler és Tuka

Budapestről jelenti a MTI.: Hitler vezér és kancellár a Kormányzó Úrnak megleghangú táviratban fejezte ki szerencsekívánatait a magyar nemzeti ünnep alkalmából.

Tuka szlovák miniszterelnök a magyar nemzeti ünnep alkalmából megleghangú táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Bárdossy László m. kir. miniszterelnöknek.

Helsinki-ből jelenti a MTI.: Szent István napja alkalmával a finn sajtó és rádió igen meleg hangon emlékezik meg a magyar nemzetről. A rádió külön adásban emlékezett meg arról az eszményről, amelyet Szent István jelent a magyar nemzetnek. A Helsinki Sanomat külön cikket közöl a finn-magyar fegyverbarátságról. A történelem folyamán első ízben tör-

egyesület tagjai hitet tettek a magyar nemzeti eszmék mellett s az elhangzott lelkes szónoklatok meghallgatása és a Szózat eléneklése után újra felsorakoztak és díszmenetben elléptek az Országzászló előtt. A Hősök emlékművét és az Ungvár által adományozott Országzászlót.

Az ünnepségen megjelent József királyi herceg, dr. Kőlcsey István Szatmár megye főispánja és Magay László Ungvár polgármestere. Az avató beszédet József királyi herceg mondotta. Beszédében többek között ezeket mondotta:

— Legyetek büszkék a Hősi Halotokra és legyetek méltók hozzájuk.

Ezután az egyesületek, kiküldöttek és a szomszéd községek helyezték el koszuruikat.

Az ünnepség előtt közömbös volt, utána pedig Bálint plébános látta vendégül a megjelent előkelőségeket.

téni, hogy a magyar és a finn nép vállvetve harcol a közös ellenség ellen. A cikkíró végül Petőfi költészetével foglalkozik. Megállapítja, hogy Petőfi olyan emléket állított fel, amelyhez foghatóval kevés nemzet dicsekedhet.

A kultuskormány nagy gondot fordít a kisebbségek anyanyelvén való oktatásra

Léváról jelenti a MTI.: A vallás- és közoktatásügyi miniszter Léván a szlovák nyelvű népiskolákban működő tanítók részére négyhetes továbbképző tanfolyamot rendezett dr. Wagner Ferenc budapesti állami tanítóképző-intézeti tanár vezetésével. A tanfolyam záróünnepélyén dr. Lahmann György tanügyi titkár, a minisztérium képviselője rámutatott arra, hogy a kultuskormány elsőrendű törekvése, hogy minél több olyan tanító álljon rendelkezésére, akik a kisebbségi nyelven oktatóképesek. Dr. Wagner Ferenc, a tanfolyam vezetője hangsúlyozta az anyanyelvi oktatás rendkívüli jelentőségét. A minisztérium megbízottja megállapította, hogy mind az ötven szlovák népiskolai tanító a négyhetes tanfolyamon kiváló előmenetelről tett tanúságot, ennél fogva valamennyien részesülnek a minisztérium 250 pengős tanulmányi segélyében.

Súlyos vereséget szenvedett a szovjet haderő Gomel környékén

Tizenhét lövészadosztályt semmisítettek meg és 78 ezer foglyot ejtettek a németek. Katasztrófává sulyosodik a bolsevikiek visszavonulása

(Vezéri főhadiszállás) NTL. A védő főparancsnokság közli: Gomel körül és attól keletre ütközet folyt le, amely a szovjet hadsereg súlyos vereségével végződött. A harcokban megsemmisítettünk, illetve fogságba vetettünk 17 lövészadosztályt, 1 gépesített, 2 páncélos és 5 lovas hadosztály részeit, valamint két légiuton szállított dandárt. 78.000 foglyot ejtettünk. 144 páncélosot, több száz ágyut és két páncélvonatot zsákmányoltunk. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) A védő főparancsnoksága közli: Dél-Ukrajnában folytattuk a támadást a Dnyeper folyó még ellenség kezében lévő hídfői ellen. E hadműveletek során a gyors csapatok 65 páncélosot megsemmisítettek és igen sok

foglyot ejtettek. Az Anglia körüli tengerészen a német légiőrnök tegnap megromgált egy nagyobb kereskedelmi hajót. Éjjeli támadások értek a keleti és déli partvidéken lévő hadiüzemeket és kikötőket. Az észak-afrikai partok előtt német zuhanóbombázók elsüllyesztettek egy 1500 tonnás szállítóhajót és egy vontatóhajót. Német gépek a mára virradó éjjel megtámadták Alexandria angol tengerészeti támaszpontját. Tegnap a brit légiőrnök ismét támadást kísérelt meg a csatorna vidéke ellen. A brit légiőrnök ez alkalommal is súlyos veszteséget szenvedett. 29 gépet lelőttek. Aknakutatóhajók egy ellenséges gépet lelőttek. (MTI.)

szertint a lebodott bombák szovjet eredetűek. Bulgária tiltakozott is a szovjet kormányuál. (MTI.)

72 repülőgépet veszített négy nap alatt az angol légiőrnök.

Berlinből jelentik: (NTI.) Német gyorsnaszádok a szerdára virradó éjjel a csatornában haladó angol hajókaravánt támadták meg. Torpedóval elsüllyesztett egy ötezer tonnás tartály és egy négyezer tonnás teherhajót. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) Az angol légiőrnök csatorna elleni augusztus 19.

Kicsinybeni eladásainkat ismét megkezdjük. Olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás.

Leitner Márton és fiai

Nagyvárad, Hlatky E. utca 5
Telefon: 24-13.

támadásakor 30 gépet veszített. A szerdára virradó éjjel a német vadászok és légvédelem két angol gépet pusztított el. Az angol légiőrnök nyugaton a legtöbb négy nap alatt 72 gépet veszített. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) Mára virradó éjjel gyenge angol erők behatoltak a birodalmi terület felé és Észak-Németországban bombákat dobtak le. A német tengerészeti tüzéség egy angol gépet lelőtt. A német légiőrnök tegnap is visszaverte az angol légiőrnök a csatorna menti támadásait. Az angol légiőrnök tegnap összesen 24 gépet veszített. (MTI.)

Az olasz főhadiszállás jelentése

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 442. közleménye: Észak-Afrikában, Tobruk arcvonalán mindkét részről tüzéségi tevékenység volt. Az előretolt járőrök helyi jellegű csatározásokat folytattak. Az angol légiőrnök Tripoli fölé repült. Az olaszok egy angol gépet eltaláltak és az lángolva zuhant a tengerbe. Sollum környékén egy angol gépet arra kényszerítettek, hogy az olasz vonalak mögött szálljon le. Egy német járőr a gép hat főnyi legénységét fogságba ejtette. Német gépek a tobruki vizeken angol hajógye-

ségeket bombáztak. Ezek közül kettőt elsüllyesztettek, kettőt megromgáltak. Az olasz járművek az elsüllyesztett hajó igen sok hajótöröttjét elfogták. Kelet-Afrikában az angol légiőrnök állandó tevékenységet fejt ki és Gondar lakónegyedeinek több épületjét megromgálta. Ugyanezen a szakaszon az előretolt csapatok vállalkozásai az olaszok javára dőltek el. Az olasz légiőrnök kötelei Málta légitámaszpontját bombázták és tüzeket okoztak. Valamennyi olasz gép visszatért. (MTI)

Tizennyolc éves szovjet tiszték a foglyok között

Berlinből jelentik: (NTI.) A Dnyeper alsófolyásánál vívott harcok során 17-18 éves szovjet tiszték kerültek német fogságba. A fiatal tiszték egy szibériai tisztiiskolából kerültek ki. A tanfolyamnak csak 1942 tavaszán kellett volna befejeződni. A kiképzést júniusban megszakították és az arcvonalra küldték őket. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) Német légi-

kötelek augusztus 19-én továbbra is eredményesen támadták Ukrajna közlekedési utvonalát. A Dnyeper fontos átkelési pontjaitól keletre és délre vasutvonalakat bombáztak és szakítottak meg a német gépek. Fontos közforgalmi utak ellen intézett támadás során hat szovjet harci gépet romboltak szét és száz tehergépkocsit. (MTI)

A kenti herceg Rooseveltnél

Washingtonból jelentik: (NTI.) Az Egyesült Államok kormányának azt a hirtelen elhatározását, hogy 200 katonát karácsony előtt hazabocsát, azzal magyarázzák, hogy egyre több hír hallatszik a katonák körében uralkodó elégedetlenségről. A legtöbb ezred felszerelése rossz, hiányzanak a megfelelő tiszték. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI.) Washingtoni jelentés szerint az elnök csütörtökön Hydeparkba utazik, ahol a hét végén fogadja a kenti herceget. Montrealból jelentik: (Reuter) Halifax lord nagykövet szerdán repülőgépen Ottavába érkezett. A nagykövet együttesével MacDonald angol főbiztossal és találkozott a kanadai kormány tagjaival. (MNI)

Szovjet tömegsirok az előnyomuló német csapatok útjában

Berlinből jelentik: (NTI.) A Kiev térségében folyó harcok az utóbbi napokban nagy veszteséggel jártak a bolsevikiekre nézve. Az előnyomuló német kötelek igen sok bolsevik tömegsirt találtak és mellettük kétezer bolsevista elesett számláltak meg az egyik kis szakaszon.

Egy helységről hatalmas tömegsirokra bukkantak, amelynek közelében sok bolsevik halottat találtak, akiket nem volt idejük eltemetni.

Dél-Ukrajnában a bolsevikiek kedden a még kezükben lévő hídfőknél

páncélosokkal igyekeztek feltartóztatni a német előnyomulást. Heves páncélos ütközetek keletkeztek. A bolsevik támadás teljesen összeomlott. Csak kis csapatrészek tudtak visszamenekülni. Sok ezer bolsevik katona került német kézre. (MTI.)

Berlin. (Német TI.) A bolsevikiek visszavonulása sok helyen katasztrófává vált a német légiőrnök súlyos támadásai következtében. Az összetartott szovjet csapatok rendkívül súlyos veszteséget szenvedtek. A támadások egész szovjet szakaszokat semmisítettek meg. (MTI.)

Négy szovjet hajót semmisítettek meg a finnek

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) Hivatalos finn közlés szerint a finn csapatok a finn öbölben egy ellenséges hajókaraván négy szállító hajóját megsemmisítették. A hajók 4, 3, 2 ezer és 500 tonnások voltak és löszert, továbbá

gépkocsikat szállítottak. Megsemmisítették ezenkívül egy aknakeresőt, mely a hajókaravánt védte. (MTI)

Szófiából jelentik: (NTI.) A Bolgár Távirati Iroda közlése szerint július 23-án külföldi repülőgépek átrepültek az ország három városa felett. A bombák ledobása után kelet felé távoztak. Augusztus 12-én ismét északkeleti irányból idegen repülőgépek jelentek meg. A Szovjet Távirati Iroda Athénből keltezett távirata szerint nem szovjet repülőgépekről volt szó, hanem német gépekről. A Bolgár Távirati Irodát felhatalmazták arra, hogy ezt a leghatározottabban cáfolja. Utálnak arra a tényre, hogy hivatalos megállapítás

A kubai kormány bezáratta az olasz főkonzulátust

Rómából jelentik: (Stefani) A kubai kormány augusztus 15-én felkérte az olasz kormányt, hogy szeptember 5-től kezdve zárja be kubai főkonzulátusát. Ennek következtében az olasz kormány felkérte a kubai köztársaság kormányát, hogy ugyancsak zárja be az olasz királyság területén működő valamennyi kubai kon-

zulátust. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI.) Mint a Domei iroda jelenti, a kormány elrendelte, hogy szeptember egytől kezdve minden benzinnel hajtott tehergépkocsit, bérgepkocsit és magángépkocsit vonjanak ki a forgalomból. A más üzemanyaggal hajtott gépkocsik továbbra is üzemben maradhatnak. MTI

Angol támadás francia hajó ellen

Vichy-ből jelentik: (NTI.) Dzsibuti-ből jelentik, hogy brit jelzőhajó rálőtt egy francia vitorlásra. Egy an-

gol hadihajó a francia felségvizek megsértésével behatolt a dzsibuti öbölbe. (MTI)

**Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták**
Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,
keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.
Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.
Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Itt az egységes cipő!

Kilenc egyszerű, tartós lábbelifajta állapított meg a közellátási miniszter rendelete

5. Fiu füzös magasszaru cipő 31-34, 35-38. sz.

A felsőrész modell leírása:

fejvágás v. derbyvágás kéreggel és kaplival v. kapli nélkül. Kapli és fej: 3 sor, kéreg és hátsósíj: 2 sor, egyebült 1 sor tűzéssel pamut-cérnával. Fűzőkarika és kapocs. — Cérnafűző, szármagasság 31-34-ig 9 cm (33-as), 35-38-ig 10 cm (37-es).

Készítési mód:

kézműves jellegű üzemből:
2 sor faszegezéssel, lágyékban a második faszegező helyett mindkét oldalon átvarrva. Előzetes megrendelés alapján mérték szerinti lábbeli készíthető, akár varrva, a láb alkotánának megfelelő formájú kaptafára;

mechanikai üzemből készített:
kerékorrú kaptafára legalább 6-os bőséggel, sarokmagasság legfeljebb — belsőoldaltól mérve — 2 és egy negyed cm, 1 sor faszegezéssel és 1 sorral körül átvarrva.

Felhasználható anyagok:

felsőbőr:

fekete borjubarok v. dullbox;

bélés:

jóminőségű köperszerű vászon, közbélés: molino v. inlet, fejerosték: merev vászon;

belső aprólék:

felsőbőr, bélésbőr hulladékból (toldva is);

talp:

91-84-es: 4 mm vastag; 35-38-as: 4-5 mm vastag, szegezési krupon. A sarok belső középpontjától 1 és fél cm-toldva. Toldás nyak is lehet. Esetleg két részből is;

foglaló talpbélés:

nemes lében cserzett hasítás, szükség esetén két részből egymásra ragasztva ágóval v. disznóbőr. Kézműves jellegű iparban: nyak vagy haszszélből;

kéreg:

nyakbőr v. disznóbőrből;

orrkeménység:

celluloid. Kézműves jellegű iparban: nyak v. haszszél;

lággyékbetét:

fa v. 3 és fél mm lággyékmez (faktis);

lábizombetét, talpközépköltő:

parafadara v. bőrhulladék;

sarok felsőfolt:

krupon v. nyakdarabokból 2 v. 3 részben is;

sarok alsófolt:

megbízható minőségű műanyag v. hulladékbőr;

talp és sarokréma:

nyakbőr;

beragasztó talpbélés:

viaszosvászon v. hasított bélés;

egyéb:

orr és sarokvas.

6. Női magasszaru füzös cipő 35-42. sz.

A felsőrész modell leírása:

fejvágás v. derbyvágás, kéreggel és kaplival v. kapli nélkül. Kapli, fej, kéreg és hátsósíj: 2 sor, egyebült 1 sor tűzéssel pamut-cérnával v. műselyemmel, cérnafűzővel. — Szármagasság legfeljebb 16 cm.

Készítési mód:

1 sor faszegezéssel, lágyékban átvarrva. Készítendő kerékorrú kap-

tafára legalább 5-ös bőséggel. Előzetes megrendelés alapján, mérték szerinti lábbeli készíthető: akár szegezve, akár varrva, a láb alkotánának megfelelő formájú kaptafára.

Felhasználható anyagok:

felsőbőr:

fekete v. barna lósevrő v. sevrő;

bélés:

jóminőségű köperszerű vászon, — közbélés: molino v. inlet, fejerosték: merev vászonból;

belső aprólék:

felsőbőr, v. bélésbőr hulladékból (toldva is);

talp:

3,5 mm-es szegezési krupon. A sarok belső középpontjától számított 1 és fél cm-re toldva. Toldás nyak is lehet. Esetleg két részből is;

foglaló talpbélés:

nemes lében cserzett hasítás, szükség esetén két részből egymásra ragasztva ágóval v. disznóbőr. Kézműves jellegű iparban: nyak vagy haszszélből;

műves jellegű iparban: nyak vagy haszszélből;

kéreg:

nyakbőr v. disznóbőrből;

orrkeménység:

celluloid. Kézműves jellegű iparban: nyak v. haszszél;

lággyékbetét:

fa v. 3,5 mm lággyékmez (faktis);

lábizombetét, talpközépköltő:

parafadara v. bőrhulladék;

sarok felsőfolt:

krupon v. nyak darabokból 2 v. 3 részben is;

sarok alsófolt:

fasarok. A sarok belső oldalától mérve 5 cm-nél nem magasabb

Kézműves jellegű iparban: fa v. más jóminőségű műanyag;

talp és sarokréma:

nyakbőr;

beragasztó talpbélés:

viaszosvászon v. hasított bélés.

(Folytatjuk.)

Színház-Mozi

A budapesti „Vigszínház” együttesének nagyváradai vendégjátéka

Mezey Mária a szereplők élén

Nagy szenzáció erejével hatott a városban az a hír, hogy a budapesti Vigszínház együttese két napra elátogat Nagyváradra kiváló erővel. A szerdán megnyitott elővetélti pénztárt valószínűleg megrögzítették jegyekért, ami érthető is, mert a vendégszereplők élén az ország egyik legkiválóbb színésznője, Mezey Mária áll. Mezey Mária ma szerepkörében egyedülálló, de a társaság többi tagjai sem maradnak mögötte, Rátkay Márton, Kőműves Sándor, vitéz Benkő Gyula mind kiváló tagjai az együttesnek.

A vendégjáték másik kimagasló eseménye a gondosan összeállított, kitűnő műsor, melynek minden egyes számát először mutatják be az országban. Harsányi Zsolt énekes vigjátéka, az Aranytárca áll a műsor középpontjában, amelyben Mezey Mária művészetének színes skáláját fogja megcsillogtatni városunk szépet és művészt kedvelő közönsége előtt.

Egyed Zoltán szellemes bohózata, a Kassai csacsi a másik egyfelvonásos.

A műsor többi részében magánszámok szavaltatok és páros jelenetek szó-

rakoztatják a közönséget.

Harsányi Zsolt és Egyed Zoltán személyesen vesznek részt a bemutatón és személyesen rendezik a nagysikerűnek ígérkező ujdonságaikat.

Mindezekből itélve, a Vigszínház szombat esti, vasárnap délutáni és vasárnap esti vendégjátéka a legkényesebb művészi izlést is kifogja elégteleni.

Az előadások szombaton este fél 9 órakor, vasárnap délután 5 órakor és vasárnap este fél 9 órakor kezdődnek a Református Kulturpalota dísztermében.

A közönség kényelmére a rendezőség az elővetélti pénztárt a Szigligeti színház elővetélti pénztáránál állította fel, naponta délelőtt 10-11-ig és délután 5-8-ig.

Helyárak: 1, 2, 2,50, 3,50 és 4 pengő.

Az óriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz mindenkinek elővetéltben gondoskodni, mert az előadás napján jó jegy a pénztárnál nem lesz.

A terem hűtéséről a rendezőség gondoskodott.

„Csákó és Kalap”

— Unnapi bemutató a Belvárosi Mozgóban —

Igen érdekes magyar filmujdonság került tegnap a Belvárosi Mozgó közönsége elé. Bemutatták a nagy érdeklődéssel várt Csákó és kalapot, az a vidám katonafilmet, amelynek minden kockája kacagtató ötletek garmadáival van teli.

A készárnyaelet kedves humorá elevevénedik meg a mozivászonon, azok az esetleg, ügyefogyott kalandok, amelyek minden rekrutával megeshetnek

az ujoncok bevonulása napján, október elsején. A Csákó és kalap a ma katonájának filmje, hősei a bakák, fiatal honvédek és köztük a két frissen bevonult ujonc, Bilicsi Tivadar és Latabár Kálmán.

Bilicsi tulajdonképpen archeológus, aki azért vonult be katonának, hogy szíve választottjának imponálhasson az uniformissal. Szerelmesének szerepét Simor Erzsébet játssza. Mellette Kiss Manyi, Csontos Gyula, Vaszary

Piroska és Pethes Ferenc játsszák a vezető szerepet.

A közönség zsufolóságig megtöltötte a díszbemutató minden előadását.

Itt kell megemlítenünk, hogy a Belvárosi Mozgó elmés és pompásan működő hűtőszervezete valóban kelleme-teszi az ott tartózkodást.

A 37-139-es hősi emlékműre adakozók további névsora:

Asztalos József Berettyóújfalun, Abuz Imre nyugdíjas Nagyvárad 5, Bálint Károly Komádi 1, Berényi Gáspár Tatabánya 2, Báthori József Nagyvárad 5, Bujai László Ujvár 1, Berán Mátyas Ibráz 1, Csillag Árpád Nagyvárad 10, Czitter Dezső gyáros Nagyvárad 5, Csefkó Tibor Tatabánya 2, Csefkó József Tatabánya 2, Czimeczár Mór és társa Nagyszalonta 40, Dringó Dezső Nagyvárad 3, Durater cementgyár Nagyvárad 10, Devics Miklós Ibráz 3, Vitéz Durkó Mátyas Békés 150, Gergely György 150, Grosz Zsigmond Bihar 1, György Béla Tatabánya 2, Guttman Tibor Nagyvárad 1, Hőgye Imre Kismarja 2, Hesmánn Mátyas Tatabánya 2, Hajdu István Nagyvárad 2, Hitrik Gábor Tatabánya 2, Isomit műgyantagyár Nagyvárad 20, Kató Elek Kismarja 2, Kereki Sándor Zsadány 1, Kovács Gyula Tatabánya 2, Kovács Lajos Nagyszalonta 1, Kalai László Nagyvárad 10, Kelemen Mihály Nagyvárad 5, Lignum fakereskedés 3, Laczko János gépmunkás Budapest 3, Marozsán György Nagyvárad 4, dr. Markovits Henrik Nagyvárad 3, dr. Marozs István Tatabánya 2, Meer Imre szőlőbirtokos Nagyvárad 30, Mészáros Gáspár Komádi 2, Márton Ignác Nagyvárad 1, Vitéz Mátyas Mihály Békés 1, Nól Gyula Tatabánya 2, Nagy Imre Budapest 3, Rádi Mihály Budapest 10, Sámuel Miklós Budapest 5, Sáfrány Bálint Komádi 1, Schenker Zoltán Budapest 40, Schwarz Frigyes Nagyvárad 5, Schiffer Dávid Budapest 10, Schenk Pülöp Nagyvárad 2, dr. Steiner Tibor Nagyvárad 5, dr. Szőke Ferenc kórházi főorvos 5, Szirmai Arnold Nagyvárad 2, Tarján Károly Tatabánya 10, Vitéz Tarkos József Tatabánya 2, Takács József Nagyvárad 10, Török Péter Ibráz 3, Ullmann Sándor Nagyvárad 3, Ullmann Géza Budapest 20, Vitéz Virágos Imre Budapest 5, Vaina Imre Debrecen 10, Vass Lajos Békés 50, Weisz Lipót Nagyvárad 10, (Folyt.)

A pénzügyi hatóságok tartoznak a szegénységi bizonyítványokat a feleknek visszaadni

A Magyar Tudósító jelenti: A pénzügyminiszter rendeletileg utasította a pénzügyigazgatóságokat, pénzügyigazgatósági kirendeltségeket, az illetékszámbasi hivatalt és az adóhivatalokat, hogy az okirati illetékmentesség feltételének igazolására szolgáló szegénységi bizonyítványokat felhasználás után adják vissza a feleknek. Az erről szóló rendeletben a pénzügyminiszter előadja, hogy figyelemmel kell lenni a pénzügyi hatóságoknak arra, hogy ugyanazon közigazgatási eljárás-hoz esetleg több olyan okirat szükséges, amelynek kiállítását a szegény illetékmentesen igényelheti és így nem célszerű, hogy minden okirat illetékmentes kiállításának kéréséhez új szegénységi bizonyítvány csatolása kívántassék meg. Efelben marad azonban az illetékjegyzékek az a rendelkezése, amely szerint az első folyamodású bíróságnál, illetőleg közigazgatási hatóságoknál a szegénységi bizonyítványt az iratok között meg kell őrizni, mert általában az ilyen bélyegmentességet megállapító szegénységi bizonyítványok csak azon különös esetre érvényesek, amelyek kiállítását és a feleknek vissza többé nem adhatók.

Tíz sokgyermekes nagyváradi anyát ajándékozott meg a város

Nagyvárad. Saját tud. Szent István napján az egész országban megjutalmazták a sokgyermekes anyákat. A csonka ország területén ez már régi szokás, Nagyváradon és a felszabadult erdélyi területeken először történt ez a tegnapi napon. Talán ez a körülmény tette oly bensőséges, családiassá és könnyekig meglátóvá azt a kis ünnepséget, amely délelőtt tíz óraker a városháza kistermében végbement.

A város vezetősége nevében dr. Dalló Gyula tanácsnok, a városi Közléti Szövetkezet vezetője üdvözölte a megjutalmazottakat, akik sírásra fakadva hallgatták a tanácsnok szavait a magyar anyákról.

Dalló Gyula tanácsnok beszéde.

A mai életben az anyáknak sokszor nemcsak a gyermeknevelés az egyedüli feladata. — mondotta — hanem a kényszerű szükség munkára parancsolja és így kénytelen kettős hivatást betölteni férje oldalán azért, hogy a gyermekek felneveléséhez szükséges anyagi eszközöket egyúttal erővel és vállvetett munkával teremtsék elő.

— Ez az állapot nem mondható egészségesnek és minden törekvésünknek arra kell irányulnia, hogy az anya szerepe korunkban is az legyen, ami a múltban volt, vagyis a családi tűzhely őre és gyermekeinek nevelője. A mai magyar szociálpolitikának is ez az egyik alapvető kitűzése és célja.

— Amikor a kormány létrehozta a Nép- és Családvédelmi Alap intézményét, szintén ez a cél lebegett szeme előtt, vagyis a célkitűzés a sokgyermekes családok anyagi megsegítése oly formában, hogy a család ne kényszerüljön arra, hogy a gyermekek nevelése érdekében az anyának is dolgoznia kelljen.

— A Nép és Családvédelmi Alap keretében gondoskodik a kormányzat arról, hogy elsősorban a sokgyermekes családok egészséges, korszerű kislakásokhoz jussanak, a családvédelem keretében sok olyan jelentős kedvezményeket nyújt, hogy a sokgyermekes családok úgyszólván csak ezen az egyetlen módon juthatnak ingatlanhoz. Gondoskodik továbbá a Nép- és Családvédelmi Alap arról, hogy a sokgyermekes kisiparosok, kiskereskedők megfelelő kamatmentes kölcsönhöz juthassanak és ezáltal anyagi alapjukat megerősíthessék.

— Gondoskodik a család egyéb szükségleteinek biztosításáról, ellátásáról, háziipari foglalkoztatásról és egyéb kedvezményes akciókkal. Gondoskodik az Alap az anyai csecsemővédelem hatályosabbá tételében ruha, cipő, tej és egyéb akciókról.

— A kormány intézkedéseinek célja, — amint a felhozott példákban is kitűnik, — a nemzet fenntartása szempontjából a legkisebb, de egyúttal legfontosabb sejtjének, a családnak a megerősítése.

— A magyar közigazgatás nem segínyt akar nyújtani, hanem olyan jelentős segítséget, amely a család

dot alapjaiban erősíti meg.

— Ma amikor országszerte a sokgyermekes magyar anyák előtt minden városban és a legeldugottabb kis községben is meghajtják az elismerés zászlaját, a poigármester betegség miatti akadályoztatása folytán Nagyvárad városa nevében szeretettel köszöntöm Nagyvárad város sokgyermekes magyar anyáit.

— Amikor ezt teszem, nemcsak a most jelenlevő sokgyermekes magyar anyák előtt fejezem ki a város közönségének megbecsülését és tiszteletét, hanem mindazok előtt, akiket ők képviselnek, mert jól tudom, hogy nemcsak 10 olyan anya van Nagyváradon, akiknek sok gyermeke van.

— Az a csekély kis ajándék, amelyet a város nevében átadok, nem jelent ugyan komoly segít-

séget, de nem is az az elsődleges célja ennek a mai kis ünnepségnek, hanem az, hogy a sokgyermekes magyar anyák most megjelent reprezentánsait és rajtuk keresztül az összes sokgyermekes magyar anyát köszönthessük.

— A magyar közigazgatás gondoskodni akar és gondoskodik is a sokgyermekes magyar anyákról, akiket ez alkalommal ismételt tisztelettel köszöntök — fejezte be beszédét — és kérem az Ur Istent arra, hogy bőséges áldásával kísérje e nemzetépítő munkájukat és féltő szeretettel őrkdjék minden sokgyermekes magyar családszentélyén.

A megjutalmazottak a következők voltak: Dumó Sándorné 2 gyermekes, Györfi Gyuláné 8 gyermekes, Nagy Lajosné 7 gyermekes, Fudgyos Gusztávné 6 gyermekes, Halai Ferencné 10 gyermekes, Orbán Istvánná 11 gyermekes, Ottenberger Ferencné 10 gyermekes, Sándor Imréné 7 gyermekes, Szabó Istvánné 8 gyermekes és Szász Jánosné 9 gyermekes családanyák.

Az új társadalombiztosító rendelet emeli a táppénzt és a baleseti járulékot

A hivatalos lap augusztus 20-iki számában jelenik meg a társadalombiztosításra vonatkozó törvényes rendelkezések módosításáról szóló 5960-1941. M. E. sz. rendelet.

A társadalombiztosítás reformálását a kormány a bányanyugdíjbiztosítás újjászervezésével kezdte meg, amikor lehetővé tette, hogy a bányamunkásság öregségi és rokkantsági szolgáltatásai a szociálpolitikai igényeknek megfele-

ljen, igazságosan, korszerűen megállapíthatók legyenek.

A kormány a bányanyugdíjbiztosítás rendezésével nem állt meg a reform útján, hanem a biztosított munkások érdekében olyan rendelkezéseket határozott el, amelyek a társadalombiztosítás történetében korszerű alkotó jelentőségűek.

A rendeletnek szociálpolitikai szempontból igen nagy horderejű rendelkezései három főcsoportba sorolhatók.

Emelkedik az öregségi és rokkantsági biztosítás járuléka

Az első csoportba tartoznak azok a rendelkezések, amelyek a munkavállalók javára a társadalombiztosítási szolgáltatásokat jelentős mértékben emelik, úgy a betegségi biztosításban, mint a baleseti biztosításban, valamint az öregségi és a rokkantsági biztosításban is.

A betegségi biztosításban a táppénz 10 százalékkal emelkedik.

A bérpótlékolás mértékének megfelelően jelenleg 15 százalékkal emelkednek a baleseti járadékok.

Az öregségi és rokkantsági biztosítás szolgáltatásait a rendelet két irányban is emeli. Az eddigi 120 pengős járadékot 150 pengőre emelkedik, a fokozódó járadék rész pedig a munkabérpótlékolással egyezően ugyancsak 15 százalékkal növekedik.

Az öregségi és rokkantsági biztosítás keretében nyer megoldást a lehetőséghez képest a vállalati nyugdíjpénztárak kötelekibe biztosított magánalkalmazottak (magántisztviselők stb.) nyugdíjának emelése is.

Intézkedések a családvédelemről és katonai hozzátartozókról

A rendelkezések másik nagy csoportja a családvédelmi jelentőségű.

A magyar családok megerősítését elsőrendű feladatának tekinti a kormány. Ezért szakított az eddig érvényesített elvvel, hogy a biztosítási szolgáltatások minden munkavállalónak, tekintet nélkül családi körülményeire, egyenlő mértékben járjanak.

A szülési segélyek mértékének felemelésén felül a rendelet a pénzsegélyek és egyéb szolgáltatások emelését határozta el a nős és gyermekes biztosítottak javára. Egészen úttörő jelentőségű a feleség és a gyermek után rendszeresített táppénzpótlék, amely a társadalombiztosítás körében eddig ismeretlen, teljes új segélynem.

Az öregségi és rokkantsági biztosításban a rendelet az eddiginek kétszeresére emeli a gyermekpótlékot és hatályon kívül helyezi azt a rendelkezést, amely eddig a gyermekpótlékok összegét a járadékok együtödőre korlátozta. Ezentúl tehát akárhányszor gyermek után is jár a gyermekpótlék.

A családalapítás lehetőségét és ezen

keresztül a népszaporodást kívánja előmozdítani az a rendelkezés, amely szerint a férjhezmenő biztosított 100 hét után jár kihazásítási segélyszerű végkielégítés.

Családvédelmi szempontból fontos az a rendelkezés is, amely a katonai szolgálatot teljesítő biztosítottak itthonmaradt hozzátartozói részére a társadalombiztosítás támogatását ellenszolgáltatás (járuléktfizetés) nélkül, a bevonulástól számított hat hónapra megadja.

A rendelkezések harmadik csoportjába sorolhatók a biztosítási kötelezettséget, továbbá a biztosítási önkormányzatot és igazgatást érintő, valamint azok a rendelkezések, amelyek az eddigi szabályok világosabbá és vita mentessé tételét szolgálják.

Külön érdeme a kormánynak, hogy ezt a rendkívül nagyfontosságú társadalombiztosítási reformot a betegségi biztosításban a járulékok emelése nélkül, az öregségi és rokkantsági biztosításban pedig a szociális terheknek félszázalékos emelésével valósítja meg.

Átveszi a nagyváradi református egyház az állami leánygimnáziumot

Dr. Hóman Bálint vallás és közoktatásügyi miniszter július 3-án közölte Révész Imre debreceni püspökkel, hogy a nagyváradi m. kir. állami leánygimnáziumot átadja a nagyváradi református egyháznak. A püspök a miniszter elhalálozását a nagyváradi református egyháznak tudomásul adván, Sulyok István püspök és a főgondnok augusztus 19-én megtárgyalta a miniszteriumban az átétel módjait. Tárgyalásuk eredményét augusztus 24-én terjesztik a Presbiterium elé.

Az új református intézmény hatásköre kiterjed nemcsak Nagyváradra, de Bihar, Szilágy, Szatmár, Békés vármegye református vallású lakosaira is. A református egyház tulajdonába átmenő leánygimnázium igazgatója az erdélyi irodalmi élet egyik jelese, Finta Gerő, akit a miniszter a kolozsvári református kolégium helyettes igazgatói tiszteből hívott el a nagyjövőjű intézmény megszervezésére.

A leánygimnázium vidéki tanulói a nagyváradi református Lórántffy Zsuzsánna leánynevelő intézetének internátusában helyezkedhetnek el. Jelentkezéseket a leánygimnáziumba elfogad az igazgatóság (Tisza Kálmán-tér).

Újabb adomány érkezett szerkesztőségünkhöz a helybeli árvizkárosultak számára

Néhány héttel ezelőtt osztottunk szét jelentősebb összeget a nagyváradi árvizkárosultak között. Most jelentkezett szerkesztőségünkben Kincses Mihály a Gitye-féle gazdasági géppár hatósági kirendeltje, aki 11 pengő 76 fillért adott át a nagyváradi árvizkárosultak részére. Ez az összeg a szokásos büntetőpénzekből gyűlt össze. Örömmel fogadtuk az összeget és az ötletet. Bár csak minél több követőre találna a példa.

Itt említjük meg azt is, hogy a nagyváradi árvizkárosultak érdekében széleskörű mozgalom indul. Ez a mozgalom a jelenleg fennforgó nehézségek dacára is tető alá akarja juttatni a tél beállta előtt a nagyváradi árvizkárosultakat.

Súlyos nehézségek mutatkoznak a gibraltári erődben

Rómából jelentik: (Stefani) A Stefani iroda tengeri jelentése szerint Gibraltárból odaérkező utasok elbeszélék, hogy az erődben egyre súlyosabb nehézségek mutatkoznak. Ezeket a nehézségeket a Londonból elrendelt szigorú korlátozások valamint a földközi-tengeri és az atlanti-óceáni hajózás okozta. A Földközi-tengeren legutóbb lefolyt tengeri és légi csaták nagy veszteségei, az anyaországgal való közlekedési nehézségek és az Amerikától kapott segítség elégtelensége is érezhető hatással. Az angol tengerészek lelkiereje meglehetősen alábbhagyott. (MTI)

Belvárosi mozgóban

Csákó és kalap

Az idei magyar filmgyártás, legjobban sikerült katona vigjátéka

Simor E., Kiss, Vaszary, Bilicsy, Csontos, Latabár

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Szökevények

Nagyszerű amerikai életfilm

Jeroma Adlum regénye után.

Priscilla Lane, John Garfield.

Előadások: 1/46, 1/48 és 1/410 órákor

Apolló filmszínházban Pénteken indul

ROBINSON CSALÁDFőszerepben: Fredie Barthalemon és Thomas Michel
Az ismeretlen Océán egy távoli szigetén lejátszódó exotikus tárgyú film.

Csütörtökön utoljára: Csunya lány.

GAZDASÁGI ÉLET**Fontos kormányintézkedés a 8 százalékos bérpótlék ügyében**

A kormány által kibocsájtott bérpótlék rendeleteket illetőleg városunkban még a mai napig is nagyfokú tájékozatlanság uralkodik. Így pl. a 2980/1941. M. E. számú rendelet értelmében a május elseje után végzett munkáért a már előbb megállapított 7 százalékos bérpótlékon felül, külön 8 százalékos bérpótléket adni köteles a munkaadó. Tehát a bérpótlék összege 15 százalék. Előfordult azonban olyan eset, hogy a megállapított béreknél már február 1 előtt is magasabb béreket kaptak a munkások, mint a minimális bérek 15 százalékkal növelt értéke és így a munkások május elsején nem részesültek a 8 százalékos pótlékban.

A magyvári Hivatásszervezet ebben az ügyben kérdést intézett a kolozsvári munkakamarához, amelyre

most érkezett meg a válasz és véglegesen tisztázta a helyzetet

A leirat szerint az 1941 május hó 1 napjától számítandó 8 százalékos bérpótlék jár még akkor is, hogyha már 1941 február hó 1 napja előtt a mini-

mális munkabéreknel magasabb munkabért ténylegesen élvezték

Kivételt csak az olyan eset képez, amikor az iparban vagy kereskedelemben alkalmazott munkavállaló évi 6000 pengőn felüli munkabért élvez, vagy ha 1941 febr. 1 és május 1 napja közötti időben a minimális bérpótlék megvalósuló bérjövendőt amúgy is legalább 7 százalékkal meghaladó bérösszeget az illető munkaadó legalább 8 százalékkal felemlte volna.

Minden további vitás esetre felvilágosítással szolgál a Hivatásszervezet nagyváradi titkársága.

A háztulajdonosok a házadó-különbözetre a részletfizetés kedvezményét kérik

A magyar állami adótörvényeknek a visszacsatolt területekre kiterjesztése, vagyis az adórendszer egységesítése emelte a házak adóterheit.

Maga a kivétési kulcs lényegesen nem változott, ellenben a házadó és ennek járuléki kivétési alapja válto-

zott meg annak következtében, hogy a magyar állam adótörvényei értelmében mindazon kiadási tételek, amelyek eddig a házadó alapjából voltak le (házfenntartási költségek, közüzemi díjak, adóssági terhek kamatai, stb.) most már nem a házadó kivétési alapját csökkentik, hanem ezeket a jövedelem adó kiszámításánál veszik figyelembe.

Ez a körülmény, kapcsolatban azzal, hogy a háztulajdonosok már a naptári év kezdetétől fogva terhelő adó és járuléki kivétési munkálatai csak most, az évi adó háromnegyed részének esedékessé válása után nyerhetek befizestést és ekként az adózók csak most szerezhettek tudomást az őket terhelő újabb adó mennyiségéről és egyben a háromnegyed évre az adóemelkedése következtében előálló nagy összegű különbözetről, ismét nagy mértékben megnehezítette az új házadók rendezését.

Az adóterhet megállapító fizetési meghagyás ezen különbözeteit megfizetésére 30 napi időhaladékot engedélyez.

Ez az időtartam azonban az adókülönbözet megfizetésére teljességgel elégtelen. A háztulajdonosok már eddig is nehézségekkel küzdöttek kötelezettségeik teljesítése tekintetében.

A folyó évben életbeléptett lakbörözítési rendelet a házbérek automatikusan lényegesen leszállította és ekként teherbírási képességüket csökkentette.

Viszont a kiszabott 30 nap elteltével a kincstár a fizetetlen adótartozásokat 3 százalékkal növelheti. Az ezek behajtására elrendelhető végrehajtás költségei további 6 százalékos kiadást eredményezhetnek és ez a háztulajdonosok helyzetét még súlyosabbá teszi.

Gondoskodni kellett tehát ezen veszélyek elhárításáról. Ezért a Háztulajdonosok Szövetsége alaposan megindokolt emlékiratot nyújtott be a kir. pénzügyigazgatóságához.

Arra az esetre, ha ennek a kérelemnek a teljesítése a pénzügyigazgatóság hatáskörét meghaladná, akkor azt kéri, hogy a pénzügyigazgatóság az emlékiratot pártoló ajánlattal terjessze fel a pénzügyminiszter urhoz és annak döntéséig a végrehajtási eljárást függeszse fel.

Hány hallgató vehető fel az egyetemek első évfolyamára

A kutuszminiszter megállapította az egyetemek most kezdődő első évfolyamára felvehető hallgatók számát. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen a hittudományi karon 60, a jogi- és államtudományi karon 540, az orvostudományi karon 300, a bölcsészettudományi karon 240, a gyógyszerészi új, illetve régi rendszerű tanfolyamra 100, illetve 90 új hallgatót vesznek fel. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem jog- és államtudományi karon 500, az orvostudományi karon 150, a bölcsészettudományi karon 150, a matematikai és természettudományi karon 100, a közgazdaságtudományi karon 400, az új rendszerű gyógyszerészi tanfolyamra pedig 60 első évfolyambeli hallgatót vesznek fel. A debreceni Tisza István Tudományegyetem református hittudományi karon 35, a jog- és államtudományi karon 180, az orvostudományi karon 100, a bölcsészettudományi karon 100, az új hallgatót vehető fel. A pécsi Erzsébet Tudományegyetem evangélikus hittudományi karon 50, a jog- és államtudományi karon 180, az orvostudományi karon 100 főben állapították meg az első évfolyambeli hallgatók számát. A szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem orvostudományi karon 100, a bölcsészettudományi karon 80, a matematikai és természettudományi karon 60, az új, illetve régi rendszerű gyógyszerészi tanfolyamra 40-40 hallgató vehető fel az első évfolyamra. A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetem a mérnöki osztályon 300, a gépészmérnöki osztályon 300, a vegyészmérnöki osztályon 80, a bányamérnöki szakon 25, kohómérnöki szakon 15, erdőmérnöki szakon 60, a mezőgazdasági osztályon 100, az állatorvosi osztályon 150, a közgazdasági és kereskedelmi osztályon 800, a közigazgatási osztályon 100 első évfolyambeli hallgató vehető fel. Végül az egeri érseki Liceumban 75, a kecskeméti egyetemes jogakadémián 75, a miskolci ág. ev. jogakadémián 75 és a kassai kereskedelmi főiskolán 120 első évfolyambeli hallgató felvételét engedélyezte a kutuszminiszter. (Magy. Tud.)

BE KELL SZOLGÁLTATNI A SERTÉSGYOMROT. Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny szerdai száma közli az iparügyi miniszter rendeletét, mely szerint a pepszin gyártási nyersanyagának biztosítása érdekében a kijelölendő vágóhidakon a sertésgyomrot olyan ipari feldolgozó vállalatok részére, amelyek a sertésgyomor vásárlására engedélyt kaptak, fel kell ajánlani. A rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Mit tartalmaz a hadfelszerelési adóról szóló kormányrendelet?

Budapestről jelentik: A hadfelszerelési kormányrendelet, amelyet a 42 tagú országos bizottság elfogadott, megjelent a Budapesti Közlönyben. A magyfontosságú rendeletet főbb vonalaiban a következőkben ismertetjük:

A rendelet kimondja, hogy hadfelszerelési adót tartoznak fizetni a földadó, házadó, kereseti adó, társulati és tantiemadó, társulati vagyoadó fizetésére kötelezett személyek. Az adó alapja a föld, a ház, a kereseti, társulati és tantiemadó, a társulati vagyoadó, a külön adó, a jövedelem és vagyoadó és a házadók, vagy azok alapjai után járó állami pótlékok és járulékok együttes összege.

A hadfelszerelési adókötelezettség a

felsorolt adónemekre megállapított fizetési kötelezettséggel egyidejűleg kezdődik és ugyanazzal végződik. Az ideiglenes adómentesség a földadóra engedélyezett ideiglenes adómentesség kivételével, a hadfelszerelési adó alól nem mentesít.

Az adó kulcsa a kivétel alapjául szolgáló adók összegének 10 százaléka.

A hadfelszerelési adó jogosságának és megértésének kérdésében a közigazgatási bizottsághoz lehet fellebezni 15 nap alatt, ennek határozata ellen pedig a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye, a panasznak azonban elhalasztó hatálya nincsen.

Érdekes újítások a parkettakereskedelem terén

A közelmúltban a parkettakereskedelemmel kapcsolatban a kormányzat nagyfontosságú és a vevőkörzséget és iparosokat közelről érdeklő rendelkezéseket hozott.

Az egyik ilyen intézkedésnek az a félreismérhetetlen célja, hogy a parketta gyárak közvetlenül legyenek felelősek az általaik gyártott áruk minőségéért, s hogy a forgalombahozó keereskedőknek ne adassék meg annak a módja, hogy a gyári kötegeket önkényesen és hasznothozóan átosztályozhassák. Evégből elrendelték, hogy a kötegek mindegyikén rajta legyen a gyár neve és minden egyes parkettán pedig — annak alsó lapján — az anyaországbeli osztá-

lyozás, melyhe az illető darab parketta tartozik (tehát I., II., III., IV. oszt.) Ezt a rendeletet az AOK 5000—1941. sz. alatt adta ki.

Egy másik és szintén közérdekű intézkedés pedig arra vonatkozik, hogy kik foglalkozhatnak parketták adásvételével. A Keresk. Min. 107753—940. sz. rendelete e tekintetben megállapítja, hogy csakis olyan kereskedők foglalkozhatnak üzletszerűen parkettákkal, akiknek erre vonatkozóan speciális iparengedélyük van. A puhafakereskedők tehát — ha csak nincs meg egyidejűleg a parkettaiparuk is — nem foglalkozhatnak parkettákkal is.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem
adunk vissza

A BEVONULÁSI ÉVFORDULÓ
ÜNNEPÉLYÉNEK RENDEZŐBI-
ZOTTSÁGA felkéri az egyházak, a
hatóságok, intézmények, vallásos és
társadalmi egyesületek, valamint a
hivatásszervezetek vezetőit, hogy f.
hó 25-ig, hétfőig, jelentsék be az
Idegenforgalmi Hivatalban (Telefon
12-89), vagy a Magyar Házban (tel.
19-74), hogy a Szent László-téren
tartandó ünnepségen — előrelátható-
lag — kb. milyen létszámmal fognak
megjelenni. A rendező bizottság az
ünnepségre senki részére sem bocsát
ki meghívót, mert ezt az ünnepséget
maga a város közönsége rendezi és
hivatalos arra mindenki, akinek a
felszabadulás valóban felszabadulást
jelentett. A nagyobb testületekhez
intéztett eme felhívás is csupán azt a
célt szolgálja, hogy mindenki, tolon-
gás nélkül megfelelő helyhez juthas-
son.

Szilágy vármegye megfesteti az or-
szág nagyjainak arcképét és számos
alapítványt létesít. A Magyar Tudósi-
tő jelenti: Szilágy vármegye törvény-
hatósági bizottságának kisgyűlése
nemrégiben elhatározta, hogy megfes-
teti a Kormányzó Ur arcképét a vár-
megyeháza disztermében leendő elhe-
lyezés céljából. Az arckép megfestésé-
re 4000 pengőt irányoztak elő. Ugyan-
csak megfesteti gróf Teleki Pál volt
miniszterelnök és gróf Csáky István
volt külügyminiszter, valamint néhai
Péchy Imre főispán, dr. Keizler György
volt főispán és néhai Török Imre volt
alispán arcképeit. Erre a célra 6000
pengőt irányoztak elő. Ezenfelül a Hon-
véd Luvovika Akadémiában egy ala-
pítványi helyet létesít, ugyancsak a
Honvéd Ludovika Akadémia épületé-
ben, elhelyeztetti a vármegye címerét,
nagyobb összeget adományoz a zilahi
Református Wesselényi Kollégium sze-
gény tanulóinak segélyezésére is.

CSATLAKOZTAK AZ USZTA-
SÁHOZ A MACSEK-PÁRT NŐI
TAGJAI IS. Zágrábból jelenti a Né-
met TL: A Macsek-féle parasztpárt
női osztálya is csatlakozott az Uszta-
sárhoz. (MTI)

MUNKAKERÜLŐT INTERNÁL-
TAK A BIHARKERESZTESI JÁ-
RÁSBAN. Nagyvárad. Saját tud. A
biharkeresztesi járás főszolgabírája
Gál Antal megrögzött munkakerülőlet
és csavargót munkakerülésért és csa-
vargásért internálta.

FELHÍVÁS A NEMTORSZÁG-
BA UTAZÓ MUNKÁSOKHOZ
Nagyvárad. Saját tud. A nemtorszá-
gi kiutazásra összeírt munkások
második csoportjának orvosi vizsgálá-
lata augusztus 22-én, holnap reggel
kezdődik meg a Nemzeti Munka-
központ helyiségében. Az összeírtak
kapnak ugyan személyes meghívót
a vizsgálatra, a kiutazás intézőbizott-
sága azonban lapunk útján is értesí-
ti az érdekelteket, hogy a vizsgálaton
pontosan jelenjenek meg.

Órat szakszerűen javít

Briliánst, törött aranyat, ezüstöt
napi áron vesz

OLÁH GYULA

órák-ékszerész

Nagyvárad, gróf Teleki utca 12.

SIPOS TIBOR RENDŐRFŐTANÁ-
CSOS TEMETÉSE. Saját tud. Szt. Ist-
ván napján d. u. 5 órakor temették a
Nagyvárad. Saját tud. Szent István
napján délután 5 órakor temették a
Rulikovszky-temető halottasházából a
nagyvárad rendőrkapitányság helyet-
tes vezetőjét Sipos Tibor rendőrfőta-
nácsost. A természetesen képviseltette
magát a vármegye és a város tiszt-
viselői kara, a szegedi rendőrség ki-
küldöttje és jelen volt nagyszámú vá-
rosi közönség. A temetésre kivonult
a nagyvárad rendőrlégénység és a
rendőrskola növendékei élükön a
rendőrség tisztikarával és tisztvise-
lőkkel. A gyászbeszéd elhangzása
után a sírhoz vonult a gyászmenet.
Elöl egy rendőr az elhunyt kitünteté-
seit vitte, utána egy másik a fejfát,
majd kézen vitték a koporsót, mely
körüli a nyitott sírúal kivont karddal
állottak díszöséget a rendőrök. A bú-
csúszókat dr. Krasznay Pál rendőr-
tanácsos tartotta, megható szavakkal
meltatta az elhunyt érdemeit. Ez-
után a rendőrkürt búcsúhangja mel-
let sírba eresztették és elhantolták a
megboldogultat.

REFORMÁTUS KÖZÉPISKOLAI
FIUINTERNÁTUS nyílik meg szeptem-
ber 1-én a nagyvárad reformá-
tus egyház Kultúrpalotájában. Ebbe
az internátusba azok a református és
evangélikus tanulók vétetnek fel,
akik valamelyik nagyvárad fiúkő-
zépiskolában végzik tanulmányaikat.
A felvételi kérvények az Internátus
Igazgatóságához intézendők: Nagy-
várad, Teleki-utca 31. szám.

FELSZLATJAK DANIÁBAN A
KOMMUNISTA PÁRTOT ÉS BETILT-
JAK A KOMMUNISTA TEVÉKENYSÉ-
GET. Kopenhágából jelenti: (NTI) A
dán országyűlés nyári szünete utáni
első ülésén szerdán az igazságügymi-
niszter javaslatot nyújtott be a kom-
munista párt feloszlásáról és a kom-
munista tevékenység betiltásáról. MTI
EGŐ ANGOL REPÜLŐGÉP ZUHANT
LE LONDON EGYIK KÜLVÁROSÁRA.
Berlinből jelenti: (NTI) Az elmúlt
szombat reggelén egy égő angol gép
Jezuhant Newark-ra, London egyik elő-
városára. Többen életüket veszítették.
(MTI)

Lemondott a debreceni Ügyvédi Ka-
mara elnöke. A Magyar Tudósító je-
lenti: Dr Fráter Pál, a debreceni
Ügyvédi Kamara elnöke tisztségéről
lemondott. Dr Fráter Pál közel hat év
óta töltötte be a debreceni Ügyvédi Ka-
mara elnöki tisztségét és a lemondá-
sának oka az, hogy átjegyeztette ma-
gát szülővárosába, Nagyváradra. A
kamara választmányja sajnálkozással
vette tudomásul elnökének lemondá-
sát és érdekeit jegyzőkönyvben öröki-
tette meg.

A NAGYVÁRADI MUNKÁS IF-
JUSÁG MŰSOROS DÉLUTÁNJA.
Nagyvárad, Saját tud. Vasárnap
augusztus 24-én délután 7 órai kez-
dettel a várad munkás ifjúság szóra-
kozott műsoros délutánt rendez a
Magyar Ház Sal Ferenc-utcai helyi-
ségében. A lelkes műkedvelő gárda,
mely legnagyobb részben a Nemzeti
Munkaközpont tagjaiból alakult,
Hemly F. József rendezésében három
egyfelvonásos vígjátékot mutat be s
a műsor előreláthatólag nagy sikert
fog aratni. A műkedvelők előadását,
mely az utóbbi időben hiányzott, ér-
tétlenül élénk érdeklődés előzi meg és
bizonyosra vehető, hogy a számokat
zsúfolt nézőtér fogja végigtapsozni.

A szilárd üzemanyagok legyőzik a
benzint. A német négyéves terv kereté-
ben a hazai üzemanyagoknak mind
nagyobb jelentősége van. Ma már több
mint 180.000 azoknak a gépjárművek-
nek a száma, amelyek a nagy Német
Birodalomban és a vele együttműkö-
dő területeken szilárd üzemanyagokból
termelt gázzal (szivógáz, fagáz, stb.)
járnak. Ezt a kérdést minden vonat-
kozásban szemléltetően fogja bemutatni
a Bécsi Őszi Vásár (szeptember 21—
28.) külön kiállítási csoportja, amely
a vásár egyéb részei mellett a legvon-
zóbb érdekesség lesz. A tulajdonképe-
ni kiállításon felül nagy szabad tere-
pen üzemből lesznek a legújabb tipu-
su német szivógázmotorok és gépjár-
művek. Ismét résztvesznek a vásáron
Európa összes semleges és baráti ál-
lamai is.

Fotokópiáját

percek alatt
REVUE FOTO
készíti

Rákóczi-ut 3. Hevman udvar

A NAGYVÁRADI LÓRANTFFY
ZSUZSÁNA LEÁNYNEVELŐIN-
TÉZET INTERNÁTUSA a modern
igényeknek megfelelően átalakítva
kezd meg az új iskolai esztendő a
Nagy Sándor-utca 14. szám alatti
épületében. Az intézet az Ezredévi
emléktér közvetlen közelében fekszik.
Az internátusba azok a növendékek
vétetnek fel, akik a református pol-
gári leányiskola (Jakab Mihály utca
1) és a református leánygimnázium
(Tisza Kálmán-tér) vagy valamelyik
nagyvárad leányközépiskolában vég-
zik tanulmányaikat. Felvételi kérvé-
nyek az Internátus igazgatóságához
küldendők (Nagy Sándor-utca 14 sz.)

FELVÉTEL A DEBRECENI
EGYETEMRE. A debreceni m. kir.
Tisza István Tudományegyetem hit-
jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudo-
mányi, ennek matematikai és ter-
mészettudományi csoportjára a ren-
des beiratkozás az 1941—42. tanév I.
félévére szeptember hó 1—16-ig tart.
Dékáni engedéllyel beiratkozni szeptem-
ber hó 16—20-ig, rectori engedéllyel
szeptember 21—30-ig lehet. A
felvételi kérvényeket az illetékes kar-
hoz címzetten 1941 augusztus hó 1 és
31. közt kell benyújtani. Eredeti ok-
iratok szükségesek. A dékáni hivata-
lok csak kellőleg felszerelt kérvénye-
ket fogadnak el. Akik tandíjmentes-
ségért folyamodnak kérelmüket az il-
letékes karhoz 1941 szeptember 1-ig
nyújtják be. Úrlapok az illetékes dé-
káni hivatalban kaphatók. Az egye-
temen férfi és női internátusok mű-
ködnek. Erre nézve az internátus, il-
letőleg a kollégium igazgatóságára
nyújt részletes tájékoztatást.

A REFORMÁTUS POLGÁRI
LEÁNYISKOLA 23-ik évét kezdi meg
az új iskolai esztendővel. Az iskola
tornacsarnokát a modern igényeknek
megfelelően most alakíttatja át a
fenntartó egyház. A polgári leányis-
kolába jelentkezéseket naponként dél-
előtt 10-12-ig elfogad az igazgató-
ság (Jakab Mihály u. 1).

ERTESITES AZ EVANGÉLIKUS
HIVEKNEK. Miután a két emlék-ab-
lak behelyezési munkálatai a temp-
lomban folynak, tudatom a hivek-
kel, hogy most vasárnap nem tartha-
tunk ott istentiszteletet. A szeptem-
ber 6-iki ünnepélyes istentiszteletet
külön fogom a hivekkel közölni,
hogy azon közülünk mindenki ott
legyen. Materny, lelkész

MEGHÍVÓ

A Nagyvárad Kereskedelmi Csar-
nok értesíti tagjait, hogy 1941. szeptem-
ber hó 5-én délután 5 órakor a
testület székházának nagytermében
(B. Musoslini-tér 10. sz. I. em.) évi
rendes

közgyűlést tart,

melyre összes tagjainkat tisztelettel
meghívjuk és kérjük, hogy a tárgy-
sorozaton szereplő igen fontos kér-
désekre tekintettel, teljes számban
megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat.

1. Miniszteri Biztos megnyitója és jelentése.
2. Titkári jelentés.
3. Pénzüri jelentés a múlt évi mérleg bemutatásával és felmentvény megadása az elmúlt évre.
4. Az 1941. év költségvetésének megszavazása.
5. Az alapszabályszerű intézőségi megválasztása.
6. Indítványok.

Nagyvárad, 1941. augusztus 21

Horváth Árpád, s. k.

a Nagyvárad Kereskedelmi Csar-
nok miniszteri biztosa.

Dr Kalas László, s. k. főtitkár.

A Várad Malom és Ipartelepek Rt.

értesíti vámörlésre jogosított közönségét, hogy a

Villanytelep utca 19 szám alatti malmában

a v á m ö r l é s t m e g k e z d t e

SPORT

Hatalmas küzdelem után csak a második féldőben győzött a NAC

NAC—UAC 5:2 (2:2)

Nagyvárad. Saját tud. Kedden éjjel fél 12-kor, egész napi utazás után érkezett meg az újvidéki csapat Nagyváradra. A vasárnap délelőttöt pihenéssel töltötték, a vezetőség célben az Országászlóhoz vonult, ahol a nagyváradi egyesületekkel együtt koszorút helyeztek el. Délután már 4 órakor kivonultak a pályára, ahol az előmérkőzést nézték végig. A második féldő közepén levonultak és az öltözőben kezdtek öltözni, a hűvösre húzóva. Az UAC-nál egy kis baj van: Tichmayer nem jó cipőt hozott. Cserélni kell. A NAC-nál változás van a csapatban: Kovács II játszik jobbösszekötőt, Kopek ugyanis fáradt és lábujjáról panaszodik. Egyébként nyugodtan készülődnek, a kis Kovács azt mondja, hogy nem ismeretlen előtte az új szerepkör. Ploestiben már játszott jobbösszekötőt. A NAC még készülődik, amikor az újvidékiek már teljesen mezbeöltözve fényképezéshez állanak fel.

Kivonuláskor hatalmas taps üdvözi a csapatokat. A választásnál az Újvidéknek kedvez a szerencse és Boros bíró sípjelére így állnak fel a csapatok:

NAC: Solymosi—Domján, Molnár—Szurgyi, Juhász, Deményi—Fuszek. Kovács II, Sárvári, Bodola, Haláti.

UAC: Sztóics—Csillag, Vinai—Rumos, Gergely, Fehér—Molnár, Tichmayer, Marjanovics, Pécsi, Bódi

A játékot a NAC kezdi nappal szemben.

Feltűnik a NAC rendszere: Kovács II a háttérben vonalán áll, Deményi pedig egészen előre húzódik.

Bodola vezeti az első támadást. Egyelőre csapkodás folyik a pályán. A 2. percben megszületik a NAC vezetőgólja.

Bodolától indul ki a támadás, ő az előrehúzódtól Sárvárihoz játszik, s a középcsatár biztosan lő a hálóba. 1:0.

Óriási taps fogadja a zöld-fehérek vezetőgólját. Továbbra is a NAC támad. Deményi—Juhász—Szurgyi a labda útja, a jobbfedezet Bodolához játszik szöglet lesz belőle. Haláti lapon loví, ebből újabb szöglet keletkezik, ezt már jól adja be Haláti, de mentik.

A NAC óriási fölényt harcol ki az 5. percben jön át először a félvonalon az UAC.

A vendégek támadását szabálytalanul akasztja a NAC-védelem, Molnár szélső rúgja a büntetőt Domján majdnem öngólt vét fölé száll a labda.

A szögletrugást Tichmayer a kapunak háttal állva húzza kapura, a labda a léccel mellett surran ki. Veszélyes helyzet volt! Támad az UAC, Pécsi lövése könnyű zsákmány Solymosinak. A 9. percben Haláti—Bodola, Kovács II a labda útja, Fuszekhez kerül, akinek lövésébe belelyúlnak. A szögletet Bodola melle fejelte. A következő percben Kovács II gyenge lövését menti a kapus. A vendégek részéről Bódi kísérletezik de beadása nem sikerül. Ismét a NAC lendül támadásba Fuszek le-

szalad, beadását Kovács II lövi, de Vinai a vetődő kapus elől szögletre ment.

A közönség figyelmezteti Molnárt, hogy vigyázzon hasonló nevű szélsőjére, aki rendszerint szabadon áll.

A 15. percben Juhász kiadása nem találja helyén Haláti 2 perc múlva Kovács II lő mellé. A 18. percben Haláti jó helyzetben lő gyengén, majd Bodola szabadrúgása suhan el a kapu előtt. A 22. percben Molnár kézzel akasztja az UAC támadását.

Molnár (szélső) ügyes testcselletel elmegy a háttér melletti lő, Solymosi alig tudja kiütni.

Nagy taps. Egy perc múlva egyenlítő a vendégcsapat.

Tichmayer Pécsihez ad, ő lő, Solymosi nem is nyúl utána. 1:1.

A 30. percben ismét szögletre jut a NAC, Haláti lövi, újabb szöglet lesz, ezt mentik. A következő percben Bodola Halátihoz ad, a beadás

Összeroppan az Újvidék, felülkerekedik a NAC

A 3. percben Domján hozza fel a labdát, de elveszti. Deményi szerel Bodolához kerül,

a balösszekötő Fuszekot szökteti, aki 6 lépéssről a kapus kezébe lő.

A következő percben nagy a kavardás az UAC kapuja előtt, Kovács II előtt pattog a labda, de késik. Utána Kovács II meredek labdáját teszi ki Sárvárit. 20 méteres bombáját Sztóics kiejti, aztán javít. A 8. percben jól adogat a csatársor, Sárvári Halátihoz ad, aki lő, de a kapus védi. Sárvári újabb 20 méteres lövése nagy taptot kap, a labda azonban fölé zuhan.

A 13. percben ismét vezetéshez jut a NAC.

Juhász egészen előre jön, Haláti Bodolának ad, aki hátra játszik Sárvárihoz, a középcsatár lapos lövése a vetődő kapus mellett a hálóba vágódik. 3:2.

A 20. percben Sárvári—Bodola remek összejáték után Bodola bombája fölé száll. Két perc múlva Deményi szabadrúgása Fuszekhez száll, ő át fejel Halátihoz.

a balszélső bead, a labda ismét hozzakerül, kapura fejel. Sárvári csak beljebb segíti. 4:2.

A 23. percben szögletet rúg Fuszek, nagy a kavardás, Deményihez kerül a labda, aki megtalálja az utat a hálóba 5:2.

A közönség a nagyszerűen játszó Deményit biztatja. Teljesen összeroppan az UAC, csak védekezik két csatára van elől. A NAC fergeteges támadásokat vezet, Sárvári fölé lő, Bodola mellé fejel, Haláti kétszer is hibáz közelről. A második féldő 40. percében sikerült az UAC-nak az első támadás, Marjanovics azonban fölé lő. Az utolsó percekben is támad a NAC. Fuszek átadását Kovács II a lécre lövi, onnét kipattan a labda és ezzel vége a mérkőzésnek.

Bírálat.

Nehéz küzdelem után született meg a NAC első NB győzelme. Az első féldőben az újvidékiek teljesen

jól száll Kovács II fejére, jó helyzet, a labda azonban mellé megy. Igen sok a hiba a NAC gépezetében.

A 37. percben a nagyszerűen játszó Deményi Bodolához ad, ő Kovács II elé talál, aki 25 méterről lapon, védhetetlenül lő a jobb alsó sarokba. 2:1.

Megjön a közönség hangja, de csakhamar meghül az ereken a vér, a levegőben lóg az egyenlítés. Nem is késik soká.

Molnár (szélső) beadását Domján nem tudja szerelni, Bodinak jól jön lábra, Solymosi hiába vetődik, a hálóban köt ki a labda. 2:2, 39. perc.

Néhány perc múlva nagy a kavardás az UAC kapuja előtt Sárvári kétszer is emberbe lő. A 40. percben Molnár és Domján helyet cserél, ezzel a védelem visszanyeri biztosságát. végre látunk rendes felszabadító rúgásokat. A kitoró Bodolát dancosolják, majd mezőnyjátékkal ér véget a féldő.

A szünetben

az UAC elégedett. A játékosok fogadkoznak, hogy mindent beleadnak. Az intéző biztat; csak így tovább.

A NAC-nál a balszerencsére és a hősegre panaszoknak. Krüger intéző figyelmezteti a játékosokat, hogy játszanak a földön.

egyenlő ellenfelek voltak. A NAC-nál különösen a két háttér volt bizonytalan, s csak akkor javultak fel, amikor helyet cseréltek. Solymosi az első gólnál késett, egyébként hibátlanul végezte el feladatát. A háttéréről nem sok jót mondhatunk, csak az első féldő vége felé jöttek fel. ettől kezdve aztán szinte hibátlanul játszottak. A fedezetsor és a mezőny legjobb embere Deményi volt. Csupa szív és lelkesedés-játéka csak lassan ragadt át a többiekre. Orozlánként kiüzdött, de kellett, még a jobboldalon is kiségitett. Nagy egyesre válogatott formában játszott. Utána Juhász következik, Szurgyi kitűnő játékos, de az első féldőben látszott, hogy régen játszott komoly mérkőzést. A második féldőre aztán ő is belejött. A csatársor legjobb embere Sárvári volt. Harcolt, irónyított, csak a lövéseivel nem volt szerencse. Kovács II nem bírta régig a rábízott szerepet, amíg bírta tüdővel, lendülete segített. Fuszek, az ifjúsági játékos nagyszerűen bevált. Lendületes volt, jól húzott kapura és lőtt minden helyzetből. Bodola rengeteget dolgozott, de nem volt a szokott jó. Halátinak nem ment. Nála talán az önbizalommal van baj, de egy-két labdájából mégis gól született.

Az újvidékiek legjobb embere Sztóics kapus volt. Utána Gergely közepfedezet és Pécsi következnek. A vendégeknek még jó néhány mérkőzésre lesz szükségük, míg megszokják az NB levegőjét. Mentésükre szolgál, hogy egész napos utazás után kellett kiállniuk a mérkőzésre.

Boros bíró iffogástanul és hibátlanul vezette a mérkőzést.

NYILATKOZATOK

Krüger Károly, a NAC intézője: Érthetően idegesen játszottak a fiúk az első féldőben, hiszen az első bajnoki mérkőzés volt. Szünet után győzött a nagyobb tudás. Az UAC lelkesen játszott, amíg bírta. Jeney Rezső elnök: Nem vagyok

megelégedve. Deményi, Szurgyi és Domján mutattak valamit.

Ognyanot, az UAC edzője: Csapatunk meg volt illetődve, ez volt az első komoly mérkőzésünk. A NAC a győzelmet megérdemelte, ha nem is ilyen nagy gólaránnyal.

Nagy meglepetéseket hoztak az első NB mérkőzések

Ujpest—MAVAF 2:2.

Gamma—Kispest 3:2 (0:2).

WMTE—Szegedi VSE 3:0 (2:0).

KAC—SalBTC 5:1 (1:0).

Szolnok—Lampart 5:1 (4:1).

Barátságos mérkőzés.

DIMAVAG—Pereces 6:0 (1:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Lakás

HUNNIA

nagy szállóban
kényelmesen berendezett
hónapos szobák kiadó.

Háromszobás lakás 1-re kiadó. Pál-
u. 6. 221

Adás-vétel

MAGAS árakat fizetek bármilyen használt ferruháért. Tegyen egy próbát. Levelezőlap hívásra hazhoz jövek. Molnár, Bémet-tér 1.

Aranyat, briliánsot, ezüstöt magas aron veszek, órák, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Mikussay József miniszterileg engedélyezett ingatlanforgalmi irodája (Szaniszló-u. 6.) mindennemű ingatlan vételét, eladását közvetíti. Telefon: 27-49. — Keresek megvételre 2, 3, 4 szobás modern házakat. 220

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Stranddal szemben 2 szoba, konyha magánház eladó. Érdeklődni: Bulyaitay-liget 16. 223

Briliánsért, régi ékszerért magas árát fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. 201

Allást nyee

Alkalmazunk azonnalra jömegjelenésű urakat, napi 15-20 pengő jövedelemmel. Cim Rudolf Mosse hirdetőirodában. 224

Műszerész segédet felveszek. Jakab Imre, Kossuth-u. 5. 222

Gyakorlott gépirónót azonnal alkalmaznak. Dr Bozsódi ügyvéd, Pável-utca 19. szám. 215

Megbízható, főzni jól tudó leány mindenek ajánlkozik. Cime: Pataki Olga, Nagyvárad, Vitéz-u. 15. 218

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc,
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.